

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Зорница Димова Стоянова

УНСС, катедра „Икономика на природните ресурси”

Научна специалност ”Икономика и управление (Аграрен мениджмънт)”

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по докторска програма “Икономика и управление (селско стопанство)”

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № РД-16-546 от 25.06.2020 на Ректора на АУ - Пловдив

Автор на дисертационния труд: Добри Матеев Дунчев

Тема на дисертационния труд: ОЦЕНКА НА ИНОВАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В ПРЕЦИЗНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ

I.Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на Добри Дунчев се състои от увод, изложение в три глави, заключение, препоръки и списък на използваната литература. Общият обем на дисертацията е 218 печатни страници. Дисертацията съдържа 22 таблици и 56 фигури. Използвани са 331 литературни източника, от които 17 на кирилица и 294 на латиница и 20 интернет източника. Литературните източници са подредени по азбучен ред като първо са представени източниците на кирилица, а след това на латиница. Докторантът използва коректно литературните източници, като може да се отбележи, че литературната справка е много богата. Те са умело подбрани, целенасочени към темата на изследването. Това дава основание за заключението, че докторант Дунчев е информиран във висока степен и добре познава теоретичните достижения в изследваната от него проблематика.

Темата на дисертационния труд е актуална, насочена към две взаимосвързани теми като иновационните технологии и прецизното земеделие. Това е значим въпрос, който се отнася до справяне с предизвикателствата, които стоят пред внедряването на иновации в селското стопанство, налагащо се и поради все по нарастващото навлизане на екологичния елемент при земеделското производство. Това показва, че дисертационният труд е посветен на актуална тема с обществена значимост. Докторант Дунчев умело излага своите аргументи за актуалността на темата, като обръща специално внимание и свързва разходите, произтичащи от наболели екологични проблеми и необходимостта от внедряването на иновации и прилагането на иновативни решения в земеделието. Обектът и предметът на дисертационния труд са добре определени, а именно за обект е определен секторът на меките плодове, а за предмет - оценката на ефекта от приложението на иновационните технологии в прецизното земеделие.

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

Съдържанието на дисертацията е изложено в три глави.

Първа глава е посветена на теоретичните основи на устойчивото развитие и зависимостта му от иновации и технологии. В нея са представени същността на устойчивото развитие. Положителен момент в тази част на разработката е направеният теоретичен преглед на иновациите и иновационните технологии, като са обхванати въпросите, свързани със същността, особеностите и видовете иновации, както и скоростта на навлизане на иновациите. В тази част на разработката, докторантът включва и литературният преглед на прецизното земеделие, разглеждайки неговата същност, компоненти и основни технологии в прецизното земеделие. В тази глава е включена методическата рамка на изследването, представяйки ефектите и въздействието на иновациите в аграрния сектор, методите и подходите за анализ на ефективността и анализ на полезността на технологиите в прецизното земеделие.

Втора глава представя технологиите на отглеждане на меки плодове, като се анализират техническата и икономическа ефективност при производството на къпини за избрани случаи. Докторантът умело представя и анализира технологиите на отглеждане на къпини в четири избрани ферми във Великобритания и една в България. Специално внимание заслужават направените анализи на техническата и икономическа ефективност в избраните пет случая.

На базата на осъщественото изследване и анализи са определени възможностите за технологично развитие на българското земеделие чрез цифровизация. Висока оценка заслужават представените възможности за цифровизация на земеделието в България, както и прегледът на националните и стратегически документи в областта на информационните и комуникационни технологии.

Разработката е написана на смислово и граматически издържан език, на висок стил с икономическа насоченост. Докторант Дунчев използва богат инструментариум от методи за целите на изследването си с общонаучен, аналитичен, емпиричен и статистически характер, умело анализира и оценява първични и вторични източници на информация.

Докторант Добри Дунчев е представил пет публикации по разработката – една самостоятелна стати и четири в съавторство. От представените публикации едната е на български език, останалите са на английски език. Те са пряко свързани с тематиката на дисертационния труд и отразяват основни части от него. Публикациите са в периода 2019-2020 година.

Авторефератът коректно отразява съдържанието на дисертационния труд, като съдържа необходимата логическа последователност. В него са включени общата характеристика на разработката, структурата и съдържанието и кратко изложение на дисертационния труд, приносите, публикациите по темата на дисертацията и декларация за достоверност.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертацията могат да се очертаят следните научни и научно-приложни приноси:

- ✓ Доизяснени са теоретичните основи на иновациите, иновационните технологии и прецизното земеделие
- ✓ Разработена е методика за оценка на иновационните технологии в прецизното земеделие в България.
- ✓ Направена е оценка на техническата и икономическата ефективност от приложението на иновационни технологии в производството на меки плодове.
- ✓ Разработени са практико-приложни направления за технологичното развитие на българското земеделие чрез цифровизация.

Приемам приносите, формулирани от докторанта в автореферата.

IV. Въпроси по дисертационния труд.

Значимостта и актуалността на темата поражда въпроси, на които докторантът може да обърне внимание по време на защитата на дисертационния труд:

- ✓ Какви ще бъдат основните предимства за околната среда от навлизането на иновационни технологии в прецизното земеделие?
- ✓ Потвърди ли се тезата, която сте поставили във Вашата разработка и кои са основните аргументи за това?

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Дисертационният труд на Добри Матеев Дунчев представлява самостоятелно изследване на актуален проблем, разработен задълбочено и съдържащ всички необходими приноси за изисканата степен. Докторантът показва задълбочени знания в областта на иновационните технологии в прецизното земеделие. Дисертационният труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научна степен и за заемане на академични длъжности в АУ – Пловдив.

На основа на гореизложеното, оценявам положително разработката и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да вземат решение за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по докторска програма “Икономика и управление (селско стопанство)” на Добри Матеев Дунчев.

София
25.07.2020

Изготвил становище:

/доц. д-р Зорница Стоянова

